

Вступний есей

В якості вступного завдання Ви маєте написати Есей на тему «Я і моя компанія: наші стратегії розвитку». В роботі мають бути висвітлені відповіді на наступні питання:

Які зміни сучасного світу найбільше впливають на мене? На мою компанію?

Що для мене майбутнє? Яким є часовий горизонт, який мене цікавить?

Яким я бачу себе в майбутньому? Якою я бачу в майбутньому мою компанію?

Що я роблю для того, щоб майбутнє стало таким, як я його бачу? Що моя компанія робить для цього?

Що я маю зрозуміти, щоб швидше і точніше рухатись в майбутнє? Що я маю навчитись робити для того, щоб створити власне майбутнє та майбутнє моєї компанії?

Ми очікуємо від Вас від двох до трьох сторінок тексту шрифтом Verdana 11, інтервал 1,5.

Представлення формату та фрагменту есею дивіться нижче.

Заглибитись в розуміння себе та своєї компанії в сьогодні та в майбутньому Вам допоможе спосіб задавання запитань 5Why? – дивіться нижче.

Есей

Есé, есе́й (фр. *essai* — «спроба», «начерк») — походить від пізнелатинського *exagium* — «ваги», «зважування», який у свою чергу йде до латинського дієслова *exigo* — «оцінювати», «вимірювати», «обмірковувати».

Есе – це невеликий прозовий твір з довільною композицією, що присвячений певній темі, проблемі чи питанню. Есе відрізняє підкреслена індивідуальність думки автора та авторського світогляду. Есе характеризує метафоричність, рефлексивність та певна незавершеність. Це не всебічне дослідження – це суто індивідуальний погляд, який характеризує інтелектуальна свобода, парадоксальність погляду, заглиблення в аспекти теми, що цікаві саме автору есею.

Отже головними для есе є новизна, індивідуальність, творча та композиційна свобода, рефлексивний характер та парадоксальність.

Жанр відомий з часів античності, відродження цього жанру пов'язують з ім'ям Мішеля Монтеня, найбільший літературний твір якого має назву «*Essai*».

В якості прикладу есею наведено параесеїстику Тараса Прохасько – фрагмент книги "Одної і тої самої".

Тарас Прохасько – фрагмент книги "Одної і тої самої"

Відсутність справжніх прагнень унеможлиблює стратегію, ставлячи тактику на перше місце у єрархії мудрості.

Власне, ті прадавні часи запам'яталися як справжня потреба – спокій, зелень, осмислена праця з рослинами і тваринами заради достатку їжі, яка – як настоянка – насичена працею, безпекою, впевненістю, вірою, порядністю, радістю, веселощами і сенсом.

Пам'ять про ті нереальні часи постійно залишається загальною дитячою казкою, фрагменти якої намагаємося хоч частково, хоч іноді відтворити у кожному персональному образі рідного краю. Ця спільна архаїчна пам'ять нищить можливість спільноти, бо плекає надію на самодостатність. Але не християнську, а поганську.

Позбавлену стратегії, але переповнену особливою домовленістю, яка тримається на єдиному правилі – у будь-який момент правила можуть бути зміненими без попередження.

Нормальна логіка моментного бою. Командири десь дуже далеко. Їхні інструкції не мають нічого спільного із ситуацією, в яку ти потрапив. Твоє бачення зведене до мінімуму – інструкція, яка не відповідає тому, що відбувається, ландшафт, на якому нічого неможливо вирізнити, чомусь лише десята частина обов'язкового згідно з доктриною набору патронів, десь поруч такі самі хлопці, які хочуть тебе вбити, а з іншими ви готові помінятися своєю смертю, такі вони свої, і знання того, що це кінець, і переконаність в тому, що не можна, щоби був кінець.

Цілком універсальні речі. Але у цьому моментальному бою ти ще знаєш і те, що все це тільки тому, що ти по-рослинному переконаний у непомильності того, ким ти є, з якого ти наскрізного отвору. І це чомусь тебе обходить.

Ти починаєш нарешті розуміти голос крові. Відразу все фокусується у кадрі, який захоплює стандартні обов'язкові речі: і відсутність стратегії, і брак патронів, і дурнуваті інструкції неіснуючого штабу, і хіть таких самих хлопців з іншого боку до того, що є твоїм життям, і найкращість тих, хто з твого боку, і навіть те, що ти не можеш не вмерти, але мусиш вижити.

Коли виявилось, що наше місце надто привабливе, що заки ми нічого більше не хотіли, воно вабило багатьох інших, котрі не вважали за потрібне на нас зважати, ми почали відбиватися. Відбиватися заради втраченої ідилії. Простір між опуклостями не перестав бути менше вигнутим. Тактика не переросла у стратегію.

Постійна оборона не породжує власних бажань, які б виходили за межі бажання спокою. Єдине правило долі далі залишається єдиним.

Сенс українського двовір'я полягає не в тому, що християнство і поганство – взаємовиключні віри – перебувають у постійному конфлікті й запереченні однієї іншою, а у їх цілковитому переплетенні і мирному співіснуванні.

У національній свідомості вони швидше допомагають одна одній. Розділивши між собою методи і способи, які більше пасують, вони роблять спільну роботу, по-своєму опікуючись людиною. Відповідно, людина повинна спілкуватися з кожною з цих сил так, як вони того прагнуть.

Як з татом і мамою, яких однаково любиш, які творять єдність сім'ї, залишаючись все ж при цьому татом чи мамою. При всій повазі і довірі татові не варто знати того, що можеш сказати мамі, або навпаки.

Від довір'я – наша тотальна роздвоєність. Коли кожен з нас однаково чесно може перебувати у зовсім протилежних ролях, перевтілюючись настільки, що цілком не пам'ятає про себе іншого. Або принаймні є впевненим, що насправді неможливо жити, якщо триматися лише чогось одного. Нема кодексу, який не можна порушувати. Більше того, своїми заборонами кодекси якраз перші повідомляють про те, що щось таке існує.

Суттєвою рисою нашого двовір'я стала та особливість давнього українського поганства, що у нас ще тоді не було сформовано справжнього політеїстичного олімпу. Не було ерархії як такої. Не було потужних богів, які б цілковито відповідали за якісь окремі сфери життя.

Українське поганство – це безліч угруповань духів, які розділили між собою всю територію. Всесильні на своїм куснику землі, вони не потикаються на територію інших банд. Такий собі паритет. Вони не є однозначно поганими, не є і дуже добрими. Все залежить від настрою, від того, як зумієш їм сподобатися. Хоча і домовленість з ними ще нічого не означає, бо їм дуже легко змінити свою думку. Їх ніщо ні до чого не зобов'язує.

От у них ніякого кодексу точно нема. І якщо Божа кара десь далеко, якщо вона до кінця не знана, то розправи духів – вже і тепер. Якщо Божа мета світла, але погано зрозуміла, то духи живуть поруч і бажання їх цілком природні.

Все життя в Україні – це співіснування з різними категоріями духів, яке християнську практику перетворює або у набір обрядів, за якими стоїть все те ж двовір'я, або від відчайдушну спробу особистої втечі до тієї свяченої води, якої духи все ще бояться.

Давнє і вкорінене двовір'я, яке вбудувалося у генетичний код, стало основною причиною неспроможності впродовж століть створити власну державу.

Це саме двовір'я, ще й виплекане досвідом бездержавності, може бути чудовим поясненням всього того, що відбувається у новій українській державі, в якій всі атрибути християнства як системи пронизані правилами співжиття з духами.

Фактично ми живемо у країні, де рівень громадянського життя зупинився на стадії бандитизму. Банда – найвладивіша нам форма спільноти. Банда ще передбачає певну єдність інтересів. Вона є практично необхідною для кожного з нас, бо покладатися на щось інше у світі, який є сукупністю ворогуючих банд, неможливо. Твої або від дуже ризикованих комбінацій з подвійною грою. Бувають ще випадки, коли ти починаєш воювати сам. Але вижити у такій ситуації можливо тільки тоді, коли те, чим ти займаєшся, не викликає жодного інтересу ніякої банди. Це означає, що твоя діяльність є безпечною для банд, ти нічого не можеш насправді зіпсувати у їхній системі.

Україна – це відьомський край. У світі зі злими духами тільки відьми можуть залагодити якісь конфлікти.

Відьми дуже потрібні, а тому їх так багато. Відьми мають справжній авторитет. До відьом приходять і ті, хто хоче комусь вчинити щось радикальне, – хоча би провчити чи спинити, – і ті, на кого почали діяти чари, що потребують порятунку. Це все щось значно ближче, ніж очікування Божої справедливості.

Цікаво, що у відьом, які можуть так багато, нема виразних власних потреб та інтересів, вони не мають якихось масштабних планів. Відчуття власної сили, переконаність у своїм значенні вже є достатньою винагородою і метою. Далі їм потрібно тільки гратися.

Чистий спорт. Ще і ще раз торкатися до грізних сил, випробовувати різні модифікації старих надійних прийомів, вступати у захоплюючий поєдинок з майстерністю іншої відьми. Вони знають, що так було, є і буде. Що нічого у світі не зміниш і нічого не вигадаш.

Треба вміти дати собі раду саме сьогодні і саме з цим.

Власні переконання відьми передають своїм клієнтам.

Їм стає простіше піти до чарівниці, ніж самому пояснити свої біди і довго та невідступно працювати над собою. Психологія відьомства розширюється далеко за межі прийому у відьми, поширюючись на всі галузі суспільного життя. І навіть на трактування національної історії.

Власна відповідальність за всі поразки і біди стає меншою, коли знаєш, що у всьому винні тільки ті інші, які проти тебе. В українській історії домінує культ кривд. Про власну вину говориться мало. А коли говориться, то так, як вину усвідомлюють діти, по-справжньому не вірячи в неї, не бачачи зв'язку між виною і кривдою. А двовір'я вину взагалі робить чимось незрозумілим.

Відповідальність полягає тільки в тому, щоби завжди бути готовим до якоїсь кари і пережити її з мінімальними втратами.

Нашим головним персональним ворогом завжди є закон. По-перше, він на цій території завжди був ворожим. По-друге, двовір'я не дає нам по-справжньому повірити у доречність закону. Принаймні спокійно дозволяє робити винятки для себе. Тому нашою головною життєвою стратегією є систематичне порушення закону.

Коли закони були писані окупантами, вважалось, що порушення закону – це героїчна визвольна боротьба.

Коли ж вони писалися своїми, ми за звичкою не могли сприймати їх як щось більше, ніж нереальні декларації.

Щодо теперішнього законодавства, то ми знаємо, що їх вигадує одна банда, щоби побороти іншу. А тому наші потреби воно ніяк не може враховувати.

Особливістю цієї держави є те, що вона не вимагає дотримуватися законів. Порушуючи їх сама, вона не має амбіцій не давати цього робити своїм громадянам.

У цьому її незаперечна м'якість і демократичність. Тотальне порушення закону є навіть тим фундаментом, на якому тримається цілість цієї держави.

Українські закони зроблені так, що дотримуватися їх неможливо. Крім всього іншого ще й тому, що вони суперечать один одному. Тому українське життя тримається не на законі, а на правилах. Головним з них є те, що порушувати закони можна, що всі порушують. А тому не можна перешкоджати іншим порушувати закон.

Звідси виходять всі інші правила, які є результатом всіляких домовленостей.

Щоби нормально існувати, треба знати правила, а не закони. І ще дуже важливо уміти порушувати закон настільки, наскільки реальною є твоя сила. Власне тому такими потрібними є банди і відьми.

Українська карна система побудована так, що бути трошки злочинцем змушений кожен, хто щось робить.

Про це добре знають і оточення, і відповідні державні служби.

Ніхто тебе ні в чому не винить. Але ти повинен усвідомлювати, що всі твої злочини раптом виринуть, якщо ти порушиш правила домовленості. Тоді ти будеш покараний так строго, як цього вимагає закон. І навіть більше.

Ще одне правило – знати, що між безкарністю і розправою переважно не буває проміжних сходинок.

Так було ще з часів Руської правди. Безліч злочинів різної важкості були віддані на розсуд сторін. Складна система розрахунків дозволяла оцінити кожне порушення у грошовому вимірі. За кожне конкретне вбивство можна було відповісти сріблом. У нас знали, що це краще, ніж карати на смерть, якщо вже одна смерть сталася.

Але були злочини небезпечні для системи. За них передбачалося так зване розграбування. Воно поширювалося не тільки на все майно, а й на дітей і жінок відступника.

Прадавній постулат про загальну вину громади ніколи не вивірювався із судочинства у цій країні. Тому нас не дивували ні забори заручників, ні спалені села, ні вивезення всього населення з партизанських районів.

Нас не дуже дивує, коли через борги кількох помешкань від електрики відключають цілий великий будинок.

Метод 5Why

Оберіть та опишіть певний аспект реальності/життя, актуальний для Вашого «Я».

Сформулюйте відповідь на запитання «Why?» (чому, навіщо) саме цей аспект є значущим та важливим, інакше кажучи - що є причиною важливості аспекту. Запишіть відповідь – причину значущості.

Спробуйте знову задати питання «Why?» - тепер вже стосовно причини значущості.

Питання «Why?» необхідно повторювати доти, доки першопричина значущості – смисл – не стане очевидним для Вас.

Вважається, що максимум 5 кроків буде достатньо – звідси і назва методу.